

Finančná analýza - metodika

1. Úvod

Metodika pre vypracovanie finančnej analýzy projektu OP Val (ďalej len „Metodika“) definuje všeobecné ustanovenia o projektoch vytvárajúcich príjem a požiadavky viažuce sa na zohľadnenie čistých príjmov pri výpočte výšky NFP.

Metodika je určená pre subjekty zapojené do implementácie OP Val, t.j. žiadateľov a prijímateľov, ktorí budú realizovať projekty vytvárajúce príjem, riadiaci orgán a sprostredkovateľské orgány.

V prípade projektov, ktoré vytvárajú príjem či už počas realizácie projektu v zmysle čl. 65 všeobecného nariadenia, alebo po jeho ukončení v zmysle čl. 61 všeobecného nariadenia, je potrebné celkové oprávnené výdavky projektu znížiť o čisté príjmy, aby bola zabezpečená primeraná výška pomoci (t.j. aby nedošlo k neadekvátnemu poskytovaniu finančných prostriedkov OP nad rámec skutočnej potreby projektu).

Táto Metodika, ako aj každá jej aktualizácia, nadobúda platnosť dňom jej schválenia a účinnosť dňom jej zverejnenia na webovom sídle Poskytovateľa.

2. Zoznam skratiek

CBA	analýza nákladov a prínosov projektu
COV	celkové oprávnené výdavky
DPH	daň z pridanej hodnoty
EK	Európska komisia
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EÚ	Európska Únia
FA	finančná analýza
MS	monitorovacia správa
NFP	nenávratný finančný príspevok
OP Val	Operačný program Výskum a inovácie
PO	prioritná os
PS	paušálna sadzba
RO	riadiaci orgán
SO	sprostredkovateľský orgán
ŽoNFP	žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku
ŽoP	žiadosť o platbu

3. Právny rámec

Metodika v oblasti Európskych štrukturálnych a investičných fondov (ďalej aj "EŠIF") v programovom období 2014 – 2020 vychádza najmä z nasledovných dokumentov:

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde zahrnuté do spoločného strategického rámca a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 (ďalej aj „všeobecné nariadenie“);
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1301/2013 zo 17. decembra 2013 o Európskom fonde pre regionálny rozvoj a ciele Investície pre rast a zamestnanosť, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1080/2006;
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1300/2013 zo 17. decembra 2013 o Kohéznom fonde, ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1084/2006;
- Delegované nariadenia Komisie (EÚ) č. 480/2014 z 3. marca 2014, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013;
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy;
- Metodický pokyn Centrálného koordinačného orgánu č. 7 k vypracovaniu finančnej analýzy projektu, analýzy nákladov a prínosov projektu a finančnej analýzy žiadateľa o NFP v programovom období 2014 – 2020;
- Zákon č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov;
- Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o účtovníctve“);
- Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o dani z príjmov“);
- Zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o DPH“).

4. Definície základných pojmov

Uvedené definície majú informatívny charakter pre vysvetlenie základných pojmov používaných v tomto dokumente a nie sú nadradené definíciám uvedených v príslušných nariadeniach EÚ a platnej národnej legislatíve.

Bežné ceny – ceny skutočné v danom čase. Jedná sa o ceny, ktoré zahŕňajú účinky inflácie, a ktoré väčšinou nie sú totožné so stálymi cenami.

Čisté príjmy – príjmy projektu po odpočítaní všetkých prevádzkových výdavkov a výdavkov na náhradu zariadenia s krátkou životnosťou, ktoré vzniknú v priebehu príslušného obdobia. Úspory prevádzkových nákladov, ktoré vznikli počas projektu, sa považujú za čistý príjem, ak nie sú kompenzované rovnocenným znížením prevádzkových dotácií.

Čistá súčasná hodnota – finančný ukazovateľ, ktorý poskytuje informácie o finančnej návratnosti a finančnej udržateľnosti projektu. Ide o vyjadrenie súčasnej hodnoty budúcich čistých peňažných tokov vypočítaných ako rozdiel plánovaných výdavkov a príjmov projektu. Každá finančná analýza musí obsahovať výpočet čistej súčasnej hodnoty budúcich peňažných tokov. Pre potrebu výpočtu čistej súčasnej hodnoty sa využíva **diskontná sadzba na úrovni 4%**.

Diskontná sadzba – sadzba, prostredníctvom ktorej sú budúce hodnoty diskontované k súčasnosti. Odráža náklady príležitostí kapitálu pre investora (t.j. ušlý výnos z najlepšieho alternatívneho projektu).

Doba realizácie projektu – obdobie definované v ŽoNFP, počas ktorého je projekt realizovaný.

Finančná analýza – analýza, ktorej účelom je primárne odôvodnenie potreby nenávratného finančného príspevku pre realizáciu projektu generujúceho príjem, resp. stanovenie adekvátnej výšky nenávratného finančného príspevku. Finančná analýza zároveň slúži na zabezpečenie poskytovateľa, že projekt po ukončení financovania z prostriedkov nenávratného finančného príspevku bude aj naďalej finančne udržateľný. Podstatou finančnej analýzy je výpočet peňažných tokov v jednotlivých rokoch referenčného obdobia (v závislosti od typu projektu), pričom ich kalkulácia vychádza z rozdielu výdavkov a príjmov v daných rokoch. Pre účely tohto dokumentu rozlišujeme **Finančnú analýzu** a **Zjednodušenú finančnú analýzu**.

Finančná medzera - predstavuje rozdiel medzi súčasnou hodnotou investičných výdavkov na projekt a súčasnou hodnotou čistého príjmu za určené referenčné obdobie, ktorý je primeraný pre dané kategórie investícií. Vyjadruje časť investičných výdavkov na projekt, ktoré nemôžu byť financované samotným projektom, a preto môže byť projekt financovaný formou príspevku.

Infraštruktúra - kapitálový výdavok v zmysle § 8 ods. 4 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v nadväznosti na § 22 zákona o dani z príjmov (samostatné hnuteľné veci, prípadne súbory hnuteľných vecí, ktoré majú samostatné technicko-ekonomické určenie, ktorých vstupná cena je vyššia ako 1 700 eur a prevádzkovo-technické funkcie dlhšie ako jeden rok a dlhodobý nehmotný majetok, ktorého vstupná cena je vyššia ako 2 400 eur a použiteľnosť alebo prevádzkovo-technické funkcie sú dlhšie ako jeden rok).

Investičné výdavky – celkové oprávnené aj neoprávnené výdavky vynaložené v súvislosti s realizáciou projektu. Primárne ich rozdeľujeme na fixné pevné investície (budovy, stroje, pozemky), nábehové investície (prípravné štúdie vrátane štúdií uskutočniteľnosti, konzultačné služby atď.) a na zmeny prevádzkového kapitálu počas referenčného obdobia.

Majetok - tie aktíva účtovnej jednotky, ktoré sú výsledkom minulých udalostí, je takmer isté, že v budúcnosti zvýšia ekonomické úžitky účtovnej jednotky a dajú sa spoľahlivo oceniť podľa § 24 až 28 zákona o účtovníctve; vykazujú sa v účtovnej závierke v súvahe alebo vo výkaze o majetku a záväzkoch.

Neoprávnené výdavky - výdavky, ktoré vznikli mimo obdobia oprávnenosti výdavkov alebo boli predmetom financovania inej nenávratnej pomoci alebo spadajú do účtovnej kategórie neoprávnenej na spolufinancovanie z prostriedkov OP alebo nesúvisia s činnosťami nevyhnutnými pre úspešnú realizáciu projektu alebo sú v rozpore s výzvou na predkladanie žiadostí o NFP, zmluvou o poskytnutí NFP, resp. rozhodnutím o schválení žiadosti o NFP (v prípadoch, ak prijímateľom a poskytovateľom je tá istá osoba), podmienkami schémy de minimis, príp. schémy štátnej pomoci, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť výzvy na predkladanie žiadostí o NFP. Neoprávneným výdavkom môže byť aj výdavok, ktorý nebol preukázaný a nespĺňa princíp hospodárnosti, efektívnosti, účelnosti a účinnosti.

Oprávnené výdavky - výdavky, ktoré vznikli a boli uhradené prijímateľom v oprávnenom období a zároveň spĺňajú všetky podmienky oprávnenosti definované legislatívou EÚ a SR.

Pomoc de minimis - pomoc, ktorá nespĺňa všetky kritériá článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ a na ktorú sa nevzťahuje notifikačná povinnosť. Celková výška pomoci de minimis poskytnutej jednému podniku nepresiahne 200 000 Eur v priebehu obdobia troch fiškálnych rokov. Celková výška pomoci de minimis, poskytnutej jednému podniku vykonávajúcemu cestnú nákladnú dopravu v prenájme alebo za úhradu, nepresiahne 100 000 Eur v priebehu troch fiškálnych rokov.

Prevádzkové výdavky - zahŕňajú všetky predpokladané výdavky na nákup tovaru a služieb, ktoré nie sú investičného charakteru, pretože sú spotrebované v každom účtovnom období. Patria sem: priame výdavky

výroby (spotreba materiálu a služieb, personál, údržba, všeobecné výrobné výdavky); administratívne a všeobecné výdavky a predajné a distribučné výdavky.

Projekt - súhrn aktivít a činností, na ktoré sa vzťahuje poskytnutie pomoci, ktoré popisuje žiadateľ v ŽoNFP a ktoré realizuje prijímateľ v súlade so zmluvou o poskytnutí NFP, resp. s rozhodnutím o schválení žiadosti o NFP (v prípade, ak je prijímateľ a RO tá istá osoba).

Referenčné obdobie – obdobie odrážajúce ekonomickú životnosť investície, ktoré je dostatočne dlhé na to, aby zahrnilo jej pravdepodobné dlhodobé dopady.

Schémy štátnej pomoci a schémy pomoci „de minimis“ - dokumenty, ktoré presne stanovujú pravidlá a podmienky, na základe ktorých môžu poskytovatelia pomoci poskytnúť štátnu pomoc a pomoc „de minimis“ jednotlivým prijímateľom.

Štátna pomoc - akákoľvek pomoc poskytovaná z prostriedkov štátneho rozpočtu alebo akoukoľvek formou z verejných zdrojov subjektu, ktorý vykonáva hospodársku činnosť, ktorá narúša súťaž alebo hrozí narušením súťaže tým, že zvýhodňuje určité podniky alebo výrobu určitých druhov tovarov a môže nepriaznivo ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi Európskej únie.

Zostatková hodnota - hodnota, ktorú bude mať majetok v poslednom roku referenčného obdobia finančnej analýzy.

5. Všeobecné ustanovenia o projektoch vytvárajúcich príjem

V prípade projektov, ktoré vytvárajú príjem či už počas realizácie projektu, alebo po jeho ukončení, je potrebné celkové oprávnené výdavky projektu znížiť o čisté príjmy, aby bola zabezpečená primeraná výška pomoci, t.j. aby nedošlo k neadekvátnemu poskytovaniu finančných prostriedkov OP nad rámec skutočnej potreby projektu. Uvedená primeraná výška pomoci predstavuje tzv. „medzeru vo financovaní“, ktorá vzniká, ak čistý príjem za príslušné obdobie nedokáže v plnej miere pokryť investičné výdavky projektu.

Vzhľadom na uvedené platí, že oprávnené výdavky na projekty vytvárajúce príjmy neprevýšia súčasnú hodnotu investičných výdavkov, po odpočítaní súčasnej hodnoty čistého príjmu z investície za stanovené obdobie.

Ak na spolufinancovanie nie sú oprávnené všetky investičné výdavky, čistý príjem sa pridelí pomerne k oprávneným a neoprávneným častiam investičných výdavkov.

Platby, ktoré žiadateľ/prijímateľ prijal a ktoré vyplývajú zo zmluvných sankcií v dôsledku porušenia zmluvy medzi žiadateľom/prijímateľom a treťou stranou a tretími stranami alebo ktoré vznikli v dôsledku stiahnutia ponuky tretej strany vybranej podľa pravidiel verejného obstarávania (záloha), sa nepovažujú za príjem a neodpočítavajú sa od oprávnených výdavkov projektu.

V podmienkach OP Val sa, z pohľadu povinností žiadateľa/prijímateľa viažucich sa na výpočet a monitorovanie čistých príjmov rozlišujú dve skupiny projektov vytvárajúcich čistý príjem:

- **projekty vytvárajúce čistý príjem počas stanoveného referenčného obdobia**, t.j. počas obdobia realizácie projektu, ako aj obdobia po jeho dokončení, ktorých celkové oprávnené výdavky sú **vyššie ako 1 000 000 Eur** (v zmysle čl. 61 všeobecného nariadenia);
- **projekty vytvárajúce čistý príjem počas realizácie projektu**, ktorých celkové oprávnené výdavky sú rovné, alebo **nižšie ako 1 000 000 Eur a zároveň vyššie ako 50 000 Eur** (v zmysle čl. 65 ods. 8 všeobecného nariadenia);

Povinnosť zohľadnenia čistých príjmov pri stanovení výšky pomoci sa **nevzťahuje na projekty OP Val**:

- ktoré negenerujú príjmy,
- na ktoré sa vzťahujú pravidlá o štátnej pomoci,
- ktoré sú podporené z finančných nástrojov.

6. Referenčné obdobie

Referenčné obdobie predstavuje časové obdobie (t.j. počet rokov), v rámci ktorého sa vo finančnej analýze uvádzajú plánované hodnoty príjmov a výdavkov. Tieto plánované hodnoty týkajúce sa budúceho trendu projektu by sa mali formulovať na obdobie odrážajúce ekonomickú životnosť investície, ktoré je dostatočne dlhé na to, aby zahŕňalo jeho pravdepodobné dlhodobé dopady. Ide o časové obdobie, kedy je možné overiť úspešnosť investície. Trvanie referenčného obdobia sa mení podľa povahy investície. Pre jednotlivé sektory, resp. subsektory podpory v rámci OP VaI sa uplatňujú tieto referenčné obdobia:

Tabuľka 1: Relevantné referenčné obdobia v rámci OP VaI

Sektor	Referenčné obdobie (v rokoch)
Výskum a inovácie	15-25

V prípade projektov vytvárajúcich čistý príjem počas stanoveného referenčného obdobia (t.j. počas obdobia realizácie projektu, ako aj po jeho ukončení), ktorých **celkové oprávnené výdavky sú vyššie ako 1 000 000 Eur**, sa potenciálny čistý príjem z projektu určí **vopred prostredníctvom výpočtu finančnej medzery** (výpočet diskontovaného čistého príjmu z projektu pri zohľadnení referenčného obdobia primeraného pre sektor alebo subsektor, ktorý sa vzťahuje na projekt, bežne očakávanej ziskovosti v rámci príslušnej kategórie investícií, uplatňovania zásady „znečisťovateľ platí“ a prípadne aj zásady spravodlivosti spojenej s relatívnou prosperitou príslušného členského štátu alebo regiónu) **prostredníctvom finančnej analýzy projektu**¹.

V prípade, **ak objektívne nie je možné vopred stanoviť príjmy**² sa čisté príjmy vytvorené do troch rokov od ukončenia realizácie projektu odpočítajú z celkových oprávnených výdavkov projektu. Prijímateľ je povinný podávať RO/SO informácie o výške skutočne vytvorených čistých príjmov, a to prostredníctvom následných monitorovacích správ po dobu troch rokov od ukončenia realizácie projektu. Uplynutím týchto troch rokov však monitorovanie projektu pre prijímateľa nekončí. Za účelom preukázania celkovej udržateľnosti projektu, prijímateľ pokračuje v predkladaní ďalších následných monitorovacích správ, a to v zmysle Zmluvy o poskytnutí NFP.

Ak bude projekt vytvárať čisté príjmy už počas realizácie projektu, RO/SO zabezpečí kontrolu čistých príjmov, a to kontrolou na mieste, minimálne jedenkrát počas obdobia realizácie projektu, najneskôr pred schválením záverečnej žiadosti o platbu.

Žiadateľ, v prípade projektov, ktoré vytvárajú čistý príjem počas stanoveného referenčného obdobia, vyplňa, resp. vypracúva **finančnú analýzu** v rozsahu **prílohy č. 1 a 2 tejto Metodiky**.

7. Projekty nad 50 0000 Eur a do 1 mil. Eur

V prípade projektov vytvárajúcich čistý príjem počas realizácie projektu, ktorých **celkové oprávnené výdavky sú rovné alebo nižšie ako 1 000 000 EUR a zároveň vyššie ako 50 000 Eur**, je nutné brať do úvahy, že tieto príjmy znižujú celkové oprávnené výdavky projektu, čím je znížený základ pre výpočet pomoci a tým aj samotná výška pomoci. Jedná sa o projekty, ktoré svojou charakteristikou resp. objemom nespádajú pod aplikáciu

¹ V prípade projektov s celkovými oprávnenými výdavkami nad 50 mil. Eur (tzv. veľké projekty) sa uvedený výpočet finančnej medzery vykonáva prostredníctvom analýzy nákladov a prínosov projektu (cost-benefit analýzy).

² Príjmy nie je možné stanoviť vopred iba **vo výnimočných**, objektívne overiteľných prípadoch. K takýmto prípadom patria situácie, kedy nie je možné definovať jeden z faktorov ovplyvňujúcich možnosť odhadu príjmov, t.j. úroveň dopytu, počet užívateľov alebo výšku uplatňovanej ceny/poplatku. Tento problém nastáva typicky u inovačných projektov, resp. projektov, kde dopyt bude vytvorený novou ponukou.

článku 61. Vytvárajú tzv. „iné peňažné príjmy“. V rámci odlišenia týchto príjmov od príjmov v pôsobnosti článku 61 nazývame tieto príjmy "Iné peňažné príjmy, tj. iné peňažné príjmy = akékoľvek príjmy,

Tabuľka č. 2 Zohľadnenie iných peňažných príjmov

Ukazovateľ	Skratky	Výpočet
Investičné výdavky	IC	
Celkové oprávnené výdavky	EC	
Iné peňažné príjmy (ďalej IPP)	IPP	
Oprávnené výdavky znížené o peňažné príjmy	ECipp	EC-IPP
Max. miera spolufinancovania	p	85%
Výška príspevku únie	EU	ECipp * p
Výška národného spolufinancovania	NS	ECipp * ns

V súlade s článkom. 65, ods. 8 všeobecného nariadenia je nutné u projektov, ktorých celkové oprávnené výdavky presahujú hranicu 50 000 eur, odpočítať čisté iné peňažné príjmy vytvorené v období realizácie projektu od oprávnených výdavkov projektu, a to najneskôr pri predložení záverečnej žiadosti o platbu prijímateľom, pokiaľ tieto príjmy neboli zohľadnené už pri schválení projektu a pomoc nebola znížená už na začiatku projektu. Čisté IPP predstavujú rozdiel iných peňažných príjmov a prevádzkových výdavkov projektu

Ak sa predpokladaná výška čistých iných peňažných príjmov líši od skutočne dosiahnutých hodnôt, potom platí:

- Ak sú skutočné čisté IPP nižšie, prijímateľ nemá nárok na navýšenie NFP
- Ak budú skutočné čisté IPP vyššie, o toto navýšenie sa ponížia oprávnené výdavky a tým aj NFP

Ak na spolufinancovanie nie sú oprávnené všetky investičné výdavky, čistý príjem sa úmerne rozdelí na oprávnenú a neoprávnenú časť výdavkov.

Prijímateľ má povinnosť monitorovať iné čisté peňažné príjmy po dobu realizácie projektu (v záverečnej monitorovacej správe) rovnako ako odpočítať IPP od oprávnených výdavkov projektu.

Táto povinnosť sa nevzťahuje na:

- technickú pomoc;
- finančné nástroje;
- návratnú pomoc, na ktorú sa vzťahuje povinnosť úplného splatenia;
- ceny,
- operácie, na ktoré sa vzťahujú pravidlá o štátnej pomoci,
- projekty, v súvislosti s ktorými sa verejná podpora poskytuje vo forme paušálnych súm alebo štandardnej stupnice jednotkových výdavkov pod podmienkou, že čisté príjmy sa vzali do úvahy ex ante,

- projekty realizované v rámci spoločného akčného plánu pod podmienkou, že čisté príjmy sa vzali do úvahy ex ante,
- projekty, pre ktoré sú sumy alebo sadzby podpory vymedzené v prílohe II k nariadeniu o EPFRV; alebo
- projekty, ktorých celkové oprávnené výdavky nepresahujú 50 000 EUR.

8. Finančná analýza

Finančná analýza, ktorá je spracovávaná pre projekty v rámci OP Val, je orientovaná projektovo, t.j. neanalyzuje sa žiadateľ (napr. prostredníctvom ukazovateľov likvidity, rentability a pod.), ale samotný projekt a jeho schopnosť vyprodukovať peňažné toky na prevádzku. Overuje sa nutnosť spolufinancovania projektu a posúdenie udržateľnosti projektu (t.j. či je pre projekt zabezpečené dostatočné množstvo finančných zdrojov).

Pri príprave a realizácii projektu je najprv potrebné vynaložiť investičné výdavky. Keďže na začiatku projekt (pravdepodobne) nevytvára žiadne príjmy, je potrebné ich pokryť z iných zdrojov (napr. vlastných zdrojov žiadateľa, úverom alebo sčasti i nenávratným finančným príspevkom).

Po ukončení realizácie projektu je potrebné každoročne vynakladať finančné prostriedky na zabezpečenie prevádzky projektu (napr. zaplatiť zamestnancov, výdavky na energie, materiál a pod.). Zároveň však projekt vytvára i príjmy (napr. elektrina, príjmy za prenájom).

Je dôležité, aby výdavky na prevádzku projektu neprevyšovali príjmy, ktoré sa z projektu získajú, v opačnom prípade bude potrebné zabezpečiť dofinancovanie prevádzky z iných zdrojov (napr. z obecného rozpočtu). V optimálnom prípade príjmy z prevádzky prevyšujú výdavky na prevádzku. Ani to však nemusí znamenať, že projekt bude „ziskový“. Je totiž zároveň potrebné pokryť i investičné výdavky, ktoré boli vynaložené na začiatku projektu.

Pri projektoch, ktoré nespádajú pod schému štátnej pomoci je podiel príspevku zo zdrojov EÚ a štátneho rozpočtu určený na základe ekonomickej výkonnosti projektu – zjednodušený postup možno popísať nasledovne:

1. Zistí sa rozdiel medzi príjmami z prevádzky a výdavkami na prevádzku. Ide o tú časť príjmov, ktoré po uhradení prevádzkových výdavkov zostanú k dispozícii na úhradu investičných výdavkov.
2. Vyššie uvedený rozdiel, o ktorý príjmy z prevádzky prevyšujú výdavky na prevádzku, sa nazýva čistý príjem. Tento sa porovná s výškou investičných výdavkov.
3. Ak čistý príjem prevyšuje investičné výdavky, projekt je ziskový a dokáže si na seba „zarobiť“. V tom prípade nepotrebuje NFP.
4. Ak však čistý príjem nedokáže v plnej miere pokryť investičné výdavky, vznikne tzv. *finančná medzera*. Je preto potrebné zabezpečiť dodatočné zdroje na financovanie projektu, v opačnom prípade by bol projekt pre žiadateľa stratový (pokiaľ by žiadateľ napr. financoval projekt z úveru, projekt by nevytvoril dostatočné príjmy na pokrytie prevádzkových výdavkov i splátok úveru). Toto dodatočné dofinancovanie projektu je preto zabezpečené z NFP³.

Na základe vykalkulovanej výšky finančnej medzery dochádza pri projektoch, ktoré nespádajú pod schému štátnej pomoci, k zníženiu výšky celkových oprávnených výdavkov projektu. Z tejto zníženej výšky oprávnených výdavkov sa následne počíta výška NFP (t.j. percentuálna výška NFP sa nemení, ale mení sa výška oprávnených výdavkov, z ktorých sa NFP počíta).

Aby stanovená finančná medzera mala minimálny negatívny dopad na realizáciu projektu, je potrebné príjmy a výdavky projektu stanoviť čo najpresnejšie. Zároveň je potrebné odhadnúť plánované výdavky a príjmy projektu čo najpresnejšie a všetky odhady riadne podložiť vhodnou preukazujúcou dokumentáciou tak, aby aj následne

³ Zároveň platí, že medzera vo financovaní môže byť zo zdrojov EÚ a ŠR pokrytá iba do výšky stanovenej v Stratégii financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 – 2020.

bolo možné posúdiť, ako boli príjmy a výdavky odhadnuté. RO/SO vykonáva pravidelné posudzovanie a monitorovanie peňažných tokov v troch fázach projektu:

1. v rámci odborného hodnotenia žiadosti o NFP;
2. počas realizácie projektu – sledovanie prebieha formou pravidelných monitorovacích správ (s príznakom výročná, alebo záverečná), ktoré je prijímateľ povinný pravidelne predkladať;
3. počas monitorovacieho obdobia po ukončení realizácie projektu – formou následných monitorovacích správ.

Prijímateľ je povinný viesť svoje účtovníctvo tak, aby bol schopný v rámci monitorovacích správ jednoznačne identifikovať všetky príjmy a výdavky spojené s daným projektom. V prípade, ak nie je možné jednoznačne priradiť napr. presnú výšku príjmov k projektu, prijímateľ musí zabezpečiť a zdôvodniť použitie čo najpresnejšieho oprávneného podielu vzťahujúceho sa k projektu.

Pri projektoch, ktoré spadajú pod schému štátnej pomoci sa postupuje v zmysle stanovených pravidiel štátnej pomoci. Pri stanovení výšky oprávnených výdavkov nie je potrebné zohľadniť príjmy vytvorené projektom (platí v prípade fixne stanoveného podielu príspevku z verejných zdrojov v príslušnej schéme štátnej pomoci).

Pre projekty, ktoré vytvárajú čistý príjem sa vyžaduje vypracovanie finančnej analýzy projektu v rámci stanoveného referenčného obdobia.

Hlavným účelom finančnej analýzy je výpočet ukazovateľov finančnej výkonnosti projektu. Zvyčajne sa táto analýza vykonáva z hľadiska vlastníka infraštruktúry. Pokiaľ sú vlastníkom a prevádzkovateľom rôzne subjekty, musí byť vykonaná konsolidovaná finančná analýza.

Táto metodika definuje v podmienkach OP Val pravidlá pre tvorbu **finančná analýzy**.

Tabuľka 3. Periodicita predkladania Finančnej analýzy

Fáza projektu	Projekty nad 1 mil. Eur	Projekty od 50 tis. Eur do 1 mil. Eur
v čase podania ŽoNFP	X	X
v čase podania záverečnej ŽoNFP	-	X
v čase podania záverečnej následnej MS	X ⁴	-

RO/SO bude sledovať výšku skutočných čistých príjmov projektu prostredníctvom výročných monitorovacích správ a záverečnej monitorovacej správy počas realizácie projektu a prostredníctvom následných monitorovacích správ po ukončení realizácie projektu. Bližšie podmienky monitorovanie čistých príjmov sú uvedené v **Príručke pre prijímateľa**.

Forma spracovania finančnej analýzy

Finančná analýza, ktorú žiadateľ vypracuje a predloží, pozostáva z nasledujúcich častí:

- **tabuľkovej časti** (.xls súboru), ktorá obsahuje vstupné údaje a výpočty (viď príloha č. 1: Finančná analýza – tabuľková časť);

⁴ Aktualizovaná finančná analýza pôvodnej východiskovej finančnej analýzy projektu, ktorá bola predložená v rámci žiadosti o NFP. Uvedené neplatí v prípade projektov, pri ktorých nebolo možné v čase prípravy projektu objektívne odhadnúť príjmy vopred (čl. 61, odsek 6 všeobecného nariadenia, resp. čl. 65, odsek 8 všeobecného nariadenia).

- **textovej časti**, ktorá dopĺňa tabuľkovú časť (príloha č. 2: Textová časť finančnej analýzy,);
- **príloh**, v ktorých žiadateľ doloží podpornú dokumentáciu, ktorá bola použitá na stanovenie jednotlivých vstupných údajov, a na ktoré sa tabuľková, resp. textová časť finančnej analýzy odvoláva.

8.1 Tabuľková časť finančnej analýzy

Na spracovanie tabuľkovej časti finančnej analýzy slúži *príloha č. 1: Finančná analýza – tabuľková časť*.

MS Excel súbor pozostáva z niekoľkých hárkov, t.j.: inštrukcie, typ žiadateľa, peňažné toky projektu, investičné výdavky, výdavky na prevádzku, príjmy z prevádzky, úver, odpisy – daňové a kontrolný list.

V prípade, ak by žiadateľovi/prijímateľovi nevyhovovala ich štruktúra, alebo ak bude potrebné vstupné údaje uvádzať v podrobnejšom členení, môžu sa tieto hárky upraviť alebo môžu byť nahradené vlastnými výpočtami. Je ich však potrebné následne správne prepojiť s hárkom *Peňažné toky projektu*, aby sa zabezpečilo jeho správne naplnenie vstupnými údajmi.

Hárko *Peňažné toky projektu* musí vždy zostať zachovaný a vyplnený. Vzorce v hárku *Peňažné toky projektu* sú uzamknuté a ich zmena nie je povolená. Ak žiadateľ do MS Excel súbor žiadateľ vložil nové hárky (napr. pri zohľadnení zapojenia ďalšieho subjektu do prevádzky projektu), je povinný ju podrobne popísať v textovej časti finančnej analýzy a zabezpečiť správne prepojenie nových hárkov s *Peňažné toky projektu*.

Vstupné údaje vo všetkých hárkoch sa uvádzajú **len do bielych buniek**, v opačnom prípade nemusia byť správne prepočítané.

Pri názvoch niektorých riadkov, stĺpcov, resp. buniek v tabuľkách existuje možnosť zobraziť si doplňujúci komentár, ktorý môže žiadateľovi/prijímateľovi pomôcť pri vyplnení riadkov, stĺpcov, resp. buniek alebo pochopení jeho významu (pri umiestnení kurzoru myši nad bunkou, ktorá má v rohu červený trojuholník).

8.2 Textová časť finančnej analýzy

Tabuľková časť pre finančnú analýzu obsahuje finančné údaje v požadovanej štruktúre príjmov a výdavkov. Súčasne však platí, že všetky vstupné údaje do tabuľkovej časti by mali vychádzať z projektovej dokumentácie, všeobecného účtovníctva žiadateľa/prijímateľa a interných predpisov upravujúcich postupy účtovania v účtovnej jednotke ako aj z iných technických, marketingových a odborných štúdií (ak relevantné). Aby RO/SO pri posudzovaní mohol správne vyhodnotiť nastavenie finančnej analýzy, je potrebné v rámci finančnej analýzy predložiť nie len tabuľkovú časť, ale aj vysvetľujúcu časť vo forme textovej interpretácie tabuľkovej časti finančnej analýzy. Minimálny rozsah textovej časti je nasledovný:

- **Osnovu textovej časti Finančnej analýzy** (príloha č. 2: Textová časť finančnej analýzy);

Všetky vstupné údaje by mali byť stanovené transparentne a overiteľne. Znamená to, že pri každom vstupnom údají musí byť preukázateľný postup jeho výpočtu, resp. určenia jeho výšky.

Všetky údaje v textovej a tabuľkovej časti finančnej analýzy musia byť uvedené v eurách a zaokrúhlené s presnosťou na dve desatinné miesta, s výnimkou jednotkových cien⁵ uvedených vo finančnej analýze a

⁵ Podľa § 1, ods. 2, písm. h) zákona 659/2007 Z. z. sú jednotkové ceny konečné ceny za kilogram, liter, meter, meter štvorcový, meter kubický výrobku, alebo inú jednotku množstva, ktorá sa bežne používa pri predaji konkrétneho výrobku, vrátane sadzobníkov cien, taríf cien a ďalších prvkov cien alebo iných majetkových hodnôt, ktoré sú vyjadrené v peniazoch a ktoré slúžia ako veličiny alebo základňa na čiastkové výpočty alebo výsledné prepočty konečných peňažných súm, ktoré majú byť skutočne zaplatené alebo vyúčtované.

v rozpočte projektu, resp. výkaze výmer, ktoré je potrebné uvádzať s presnosťou **najmenej na tri desatinné miesta**.

Pre ceny vodného a stočného platia osobitné pravidlá. Jednotkové ceny vodného a stočného, jednotkové ceny tepla a jednotkové ceny elektriny a plynu v eurách sa zaokrúhľujú matematicky **najmenej na štyri desatinné miesta**⁶.

Ak je to možné, spotreba v naturálnych jednotkách by mala byť uvedená nielen za celú výrobu, ale aj na jednotku výroby alebo inú kalkulačnú jednotku. Zároveň musí byť v textovej časti popísané, ako bola táto spotreba určená.

Po stanovení východiskovej hodnoty musí žiadateľ uviesť, ako postupoval pri odhade vývoja tohto vstupu v nasledujúcich rokoch prevádzky. Napr. k zmene výšky položky prevádzkových výdavkov môže dochádzať najmä v dôsledku:

- zmeny kvalitatívnych podmienok produkcie (zvýšenie výdavkov na opravy a údržbu v dôsledku zastarávania výrobného zariadenia);
- cenových zmien (napr. ak sa očakáva, že nárast miezd v nasledujúcich rokoch prevýši nárast priemernej cenovej hladiny).

V prípade, ak sa na zmene hodnoty podieľa viacero faktorov alebo dochádza k významnejším zmenám v hodnote položky, je vhodné doplniť do tabuľkovej časti finančnej analýzy aj výpočet v tabuľkovej forme, kde budú uvedené údaje, z ktorých sa vykalkulovala napr. spotreba elektrickej energie v každom roku prevádzky.

Ak je to možné, jednotlivé vstupy do tohto výpočtu by mali byť čo najlepšie doložené (v príklade to bola napr. technická špecifikácia, ktorú poskytol výrobca zariadenia, ďalej uvedenie dodávateľa elektrickej energie, pri ktorom je možné poskytnúť i odkaz na webovú stránku, na ktorej je možné overiť ceny za dodávku elektrickej energie). Pokiaľ sa relevantné údaje nachádzajú v iných častiach projektu (napr. popis projektu, štúdia uskutočniteľnosti), musia byť vo finančnej analýze uvedené odkazy na tieto časti projektu, aby sa zabezpečila čo najjednoduchšia orientácia v projekte.

8.3 Prílohy k finančnej analýze

Prílohy slúžia ako podporná dokumentácia k textovej, príp. tabuľkovej časti. Musia obsahovať všetky relevantné dokumenty, na základe ktorých je možné posúdiť reálnosť stanovenia vstupných údajov finančnej analýzy – napr. kópie zmlúv uzavretých s odberateľmi (na zdokumentovanie možností odbytu produkcie a predajných cien), ponuky a cenníky dodávateľov materiálu (na zdokumentovanie stanovenia vstupnej ceny materiálu), znalecké posudky, podnikateľské plány, rozhodnutia ÚRSO, ponuky na financovanie projektu od bánk a ďalšie dokumenty, ktoré môžu podporiť reálnosť vstupných údajov uvádzaných vo finančnej analýze.

Pozor: Na všetky priložené dokumenty musí jednoznačne odkazovať textová alebo tabuľková časť finančnej analýzy. Dokumenty, ktoré nesúvisia s finančnou analýzou, sa prikladajú v zodpovedajúcej prílohe formulára žiadosti o NFP. Naopak dokumenty, ktoré sú súčasťou iných príloh žiadosti o NFP (napr. technická a projektová dokumentácia, rozpočet stavby), nie je potrebné prikladať duplicitne aj k finančnej analýze. V textovej alebo tabuľkovej časti je však potrebné na tieto dokumenty uviesť priamy odkaz.

⁶ Podľa § 5, ods. 2 vyhlášky MH SR č. 97/2008 Z. z.

9. Postup pri vypracovaní finančnej analýzy

Vo finančnej analýze sa nezohľadňuje nárast cien v dôsledku inflácie⁷. Všetky vstupné údaje do finančnej analýzy (ako napr. výška miezd, ceny materiálu, energií, výstupov projektu a pod.) sa uvádzajú v stálych cenách. Sú to ceny, ktoré budú aktuálne v čase začatia investičnej výstavby (t.j. k prvému roku realizácie projektu).

Výnimkou sú len investičné výdavky, ktoré sa zadávajú v časti *Investičné výdavky*. Tu sa zadávajú investičné výdavky v bežných cenách, t.j. v rovnakej výške ako sú uvedené vo formulári žiadosti o NFP. V časti *Peňažné toky projektu* je zabezpečený automatický prepočet investičných výdavkov na stále ceny.

Na zjednodušenie je tiež možné zadávať výšku úrokov z úveru v hárku „Úver“ v bežných cenách (t.j. vo výške, v akej bude úrok skutočne hradený banke) bez prepočítania na reálnu úrokovú mieru (úroky očistené o vplyv inflácie). V textovej časti je potrebné uviesť poznámku, ako sú úroky kalkulované.

Pôsobenie inflácie na výšku výdavkov na prevádzku alebo príjmov z prevádzky je možné zohľadniť len v prípade, ak sa predpokladá, že v krátkodobom horizonte budú ceny niektorej položky rásť výrazne vyšším tempom, než miera inflácie. Napr., ak by inflácia bola 3% ročne, ale žiadateľ predpokladá, že mzdy pracovníkov v sektore vzrastú až o 8% ročne, môže vo finančnej analýze kalkulovať s nárastom miezd, ale len vo výške 5% (8% - 3%). Každú takúto úpravu vstupných údajov o relatívne zmeny cien je potrebné popísať v textovej časti (doplniť i odkaz na zdroj, z ktorého žiadateľ čerpal údaje o raste miezd). V tabuľkovej časti je zároveň potrebné zmeny výšky prevádzkových príjmov a výdavkov v dôsledku relatívnej zmeny cien kalkulovať samostatne (napr. na samostatnom riadku alebo v samostatnej tabuľke).

Relatívne zmeny cien pri prevádzkových výdavkoch je relevantné zohľadniť len za predpokladu, že sa s rastom cien vstupov (napr. ceny práce) neočakáva i adekvátny nárast cien výstupov (prevádzkových príjmov) projektu – v opačnom prípade by došlo k nadhodnoteniu prevádzkových výdavkov.

V dlhodobom časovom horizonte (10 a viac rokov) možno predpokladať vyrovnaný rast cien a finančná analýza by mala v tomto horizonte kalkulovať už s vyrovnaným rastom cenovej hladiny. Relatívne zmeny cien je preto vhodné zohľadňovať len v krátkodobom horizonte (max. 9,99 roka).

9.1 Stanovenie referenčného obdobia

Referenčné obdobie finančnej analýzy predstavuje časové obdobie (t.j. počet rokov), za ktoré je potrebné zohľadňovať peňažné toky projektu. Začiatočným rokom finančnej analýzy bude rok, v ktorom sa začnú na projekt vynakladať prvé investičné výdavky (t.j. prvý rok realizácie projektu). V hárku „*Peňažné toky projektu*“ žiadateľ vyberie dĺžku referenčného obdobia, rok začiatku realizácie projektu a dobu realizácie projektu (t.j. počet rokov). Ostatné roky sa na základe zadaných údajov doplnia automaticky.

8.2 Stanovenie investičných výdavkov

V hárku *Investičné výdavky* žiadateľ najskôr vyplní tabuľku **13a. Rozpočet projektu (v EUR)** - hodnoty oprávnených a neoprávnených výdavkov v bežných cenách, t.j. v súlade s údajmi uvedenými v ŽoNFP (údaje žiadateľ vkladá iba do bielych buniek), a to v členení na *Výdavky projektu bez rezervy* a na *Rezervu na stavebné práce*⁸. Výdavky, ktoré sú zadávané do formulára ŽoNFP, žiadateľ spočíta a uvedie v riadku *Výdavky projektu bez rezerv* (okrem rezervy na stavebné práce).

⁷ Pôsobenie inflácie je už zahrnuté v automatickom výpočte výšky nenávratného finančného príspevku.

⁸ Rezervu je potrebné uviesť oddelene od ostatných investičných výdavkov, nakoľko nie je zohľadňovaná pri výpočte výšky medzery vo financovaní. Maximálna výška oprávnenej časti rezervy na stavebné práce (vopred nepredvídateľné výdavky súvisiace s realizovaním stavby) je uvedená v Príručke k oprávnenosti výdavkov pre dopytovo orientované projekty.

Do *Iných neoprávnených výdavkov* je potrebné uviesť všetky výdavky uskutočnené mimo obdobia oprávnenosti, výdavky neoprávnené podľa vnútroštátnych pravidiel, iné výdavky, t.j. najmä výdavky nepredložené na spolufinancovanie.

DPH je potrebné zahrnúť do neoprávnených výdavkov, ak existuje zákonný nárok na jej odpočet (t.j. v prípade platcu DPH). Výšku neoprávnenej DPH je potrebné uviesť v plnom rozsahu, a to z oprávnených a im prislúchajúcich neoprávnených výdavkov, ako aj z iných neoprávnených výdavkov. Žiadateľ následne do textovej časti finančnej analýzy k popisu výdavkov uvedie a vyčíslí všetky položky, ktoré sú zahrnuté do iných neoprávnených výdavkov, s osobitným uvedením a vyčíslením výšky neoprávnenej DPH (vo forme prehľadnej tabuľky).

V prípade, ak je DPH oprávneným výdavkom (nie je nárokovateľná na vrátenie akýmkoľvek spôsobom – v prípade neplatcu DPH), neuvádza sa ako samostatný oprávnený výdavok, ale je potrebné zahrnúť ju do jednotlivých prislúchajúcich oprávnených a neoprávnených, resp. iných neoprávnených výdavkov. Žiadateľ do textovej časti finančnej analýzy k popisu výdavkov uvedie, že DPH je súčasťou oprávnených a neoprávnených výdavkov a všetky výdavky sú uvádzané vrátane DPH.

Následne v tabuľke **13b. Podrobný rozpočet projektu (v EUR)** žiadateľ uvedie oprávnené a neoprávnené výdavky projektu v členení podľa skupín výdavkov v zmysle ŽoNFP ako aj ich výšku. **Tabuľka vykoná automatický prepočet** oprávnených a neoprávnených výdavkov na novú výšku upravenú o príjem projektu. Výdavky určené na zadanie do ITMS2014+ sú zobrazené v stĺpci *Oprávnené výdavky zadávané do ITMS2014+ (v EUR)*.

Následne žiadateľ vyplní tabuľku *Percentuálne rozdelenie investičných výdavkov na jednotlivé roky realizácie projektu*. V každom roku realizácie projektu je potrebné zadať, aké percento zo sumy celkových oprávnených a neoprávnených investičných výdavkov bude v tomto roku vynaložené.

Ak výšku niektorej položky výdavkov uvedenej vo formulári ŽoNFP nie je možné overiť v príslušnom rozpočte projektovej dokumentácie, popíše sa v textovej časti finančnej analýzy postup, ako bola výška tejto položky určená (je potrebné uviesť minimálne jej cenu a množstvo, s ktorým sa kalkulovalo). V prílohách finančnej analýzy je v tom prípade vhodné doložiť napr. kalkulácie, cenové ponuky od dodávateľov alebo zmluvy s dodávateľmi. Pokiaľ už boli tieto investičné výdavky popísané v inej časti projektu, stačí uviesť odkaz na túto časť.

Výdavky, ktoré žiadateľ vloží do tabuľky **13b. Podrobný rozpočet projektu (v EUR)** sú následne automaticky prepočítané na stále ceny a do hárku *Peňažné toky projektu* vstupujú v nasledujúcich riadkoch:

- *Oprávnené investičné výdavky* – celkové oprávnené investičné výdavky projektu prepočítané na stále ceny – ich celková výška je preto nižšia než v hárku *Investičné výdavky*;
- *Neoprávnené investičné výdavky* – celkové neoprávnené investičné výdavky projektu prepočítané na stále ceny;
- *Rezerva na stavebné práce* – celková výška rezervy na stavebné práce (oprávnená i neoprávnená časť) prepočítaná na stále ceny.

Všetky výdavky projektu by mali byť stanovené **transparentne a overiteľne**. Znamená to, že **pri každom výdavku musí byť odsledovateľný postup jeho výpočtu, resp. určenia jeho výšky**.

Súčasťou prevádzkových výdavkov nie sú výdavky vzniknuté počas prevádzkovej fázy projektu (napr. obnova zariadenia s kratšou životnosťou, mimoriadna údržba).

8.3 Odpisy majetku

V tabuľkovej časti finančnej analýzy sa nachádza samostatný hárok s názvom *Odpisy – daňové*, ktorý sa používa na kalkuláciu daňových odpisov⁹. Každú zložku majetku je najprv potrebné zaradiť do príslušnej odpisovej skupiny podľa § 26 zákona o dani z príjmov. Následne je potrebné určiť, v ktorom roku bude majetok v účtovníctve žiadateľa zaradený do užívania a v tomto roku zadať do bielych buniek v tabuľke vstupnú cenu majetku¹⁰. Potom sa vyberie metóda daňového odpisovania (pokiaľ sa nevie žiadateľ rozhodnúť, ktorú metódu daňového odpisovania použiť, ponechá zaškrtnuté *Rovnomerné odpisovanie*). V tabuľke sa automaticky vykalkulujú odpisy predmetného majetku, ktoré sú následne prenesené i do hárku *Peňažné toky projektu*¹¹.

8.4 Stanovenie príjmov z prevádzky

Jednotlivé položky uvedené v hárku *Príjmy z prevádzky* sa skladajú z množstva a ceny za jednotku. Žiadateľ/prijímateľ vyplní hodnoty týchto údajov v jednotlivých rokoch referenčného obdobia. Uvedený text „Množstvo“ žiadateľ nahradí mernou jednotkou, v ktorej sú hodnoty množstva vyplnené. Uvedený text „množstvo x cena“ žiadateľ nahradí názvom materiálu. Hodnoty sú vypočítané automaticky.

Nevyhnutnou podmienkou pre stanovenie odhadovaných príjmov v budúcnosti je vývoj skutočnosti za posledné obdobie.

V hárku *Príjmy z prevádzky* je možné v prípade potreby pridávať počty jednotlivých položiek. Pri dopĺňaní jednotlivých riadkov je potrebné dbať na zachovanie funkcionality správnosti preddefinovaných výpočtov.

8.5 Stanovenie výdavkov na prevádzku

Hárok *Výdavky na prevádzku* je rozdelený do nasledovných kategórií: spotreba materiálu, spotreba energií, priame mzdy vrátane odvodov, opravy a údržba, režijné výdavky a iné výdavky. V prípade potreby je možné pridávať počty jednotlivých položiek v uvedených kategóriách.

V rámci spotreby materiálu sa jednotlivé položky skladajú z množstva a ceny za jednotku. Žiadateľ vyplní hodnoty týchto údajov v jednotlivých rokoch referenčného obdobia. Uvedený text „Množstvo“ žiadateľ nahradí mernou jednotkou, v ktorej sú hodnoty množstva vyplnené. Uvedený text „množstvo x cena“ žiadateľ nahradí názvom materiálu. Hodnoty sú vypočítané automaticky.

V rámci spotreby energií žiadateľ postupuje obdobne ako pri spotrebe materiálu.

V prípade, že sú stanovené niektoré výdavky odhadom (napr. režijné, opravy), je potrebné popísať, na čom je tento odhad založený, z čoho sa pri ňom vychádza a priložiť relevantné dokumenty ako prílohu finančnej analýzy, resp. odkaz, kde je možné ich nájsť (odkaz na prílohu ŽoNFP, internetovú stránku a pod.).

Pri každej položke je potrebné rozlíšiť, či sa jedná o fixné, alebo variabilné výdavky na prevádzku. Variabilné výdavky rastú v závislosti od množstva produkcie (napr. spotreba materiálu) a fixné výdavky zostávajú zvyčajne rovnaké počas celej doby trvania projektu (napr. poistenie majetku).

⁹ Daňové odpisy sa následne použijú v hárku „Peňažné toky projektu“ pre výpočet zvýšenia dane z príjmu.

¹⁰ Vstupnú cenu majetku je možné zadať v ľubovoľnom roku. Takto je možné do plánu daňových odpisov zaradiť napr. i odpisy zariadení s kratšou dobou životnosti, ktoré budú v priebehu časového horizontu viackrát obmieňané.

¹¹ Podrobnejšie informácie o odpisovaní majetku a o spôsobe zahrnutia nenávratného finančného príspevku do daňových výnosov nájdete v Usmernení MF SR k čerpaniu, k účtovaniu a zdaňovaniu nenávratného príspevku zo štrukturálnych fondov z rozpočtu Európskych spoločenských pre súkromný a verejný sektor

Pokiaľ v projekte vznikajú aj režijné výdavky, je potrebné popísať ich štruktúru a obsah v textovej časti finančnej analýzy. Odporúčame však výšku režijných výdavkov minimalizovať a uvádzať každý režijný výdavok v samostatnej položke¹².

Pri každej položke prevádzkových výdavkov je potrebné v textovej, alebo v tabuľkovej časti popísať východiskové údaje na jej kalkuláciu. Je potrebné presne popísať, ako bola určená nákupná cena (pre najdôležitejšie položky možno v prílohe doložiť napr. zmluvy s dodávateľmi, cenové ponuky a pod.) a ako bolo určené spotrebované množstvo (napr. spotrebu materiálu na 1 ks výrobku doložiť technickou dokumentáciou výrobného postupu a pod.).

Pri dopĺňaní jednotlivých riadkov je potrebné dbať na zachovanie funkcionality správnosti preddefinovaných výpočtov.

Na kalkuláciu prevádzkových výdavkov je možné namiesto hárku *Výdavky na prevádzku* použiť aj vlastná tabuľka, resp. hárk *Výdavky na prevádzku sa môže upraviť* podľa potreby. Je však potrebné previazať **tento nový výpočet s hárkom Peňažné toky projektu** (t.j. zabezpečiť, aby sa do hárku *Peňažné toky projektu* doplnila suma prevádzkových výdavkov z **novej** kalkulácie).

8.6 Stanovenie zostatkovej hodnoty

Zostatková hodnota je hodnota, ktorú bude mať majetok v poslednom roku referenčného obdobia finančnej analýzy.

Referenčné obdobie finančnej analýzy je stanovené jednotne podľa typov projektov. V praxi sa však stáva, že majetok je možné po ukončení daňového odpisovania ešte nejakú dobu používať a môže naďalej prinášať výnosy. Naopak, v prípade, že majetok už bude na konci svojej fyzickej životnosti, môže byť potrebná jeho likvidácia (tu vzniknú napr. výdavky na demontáž) alebo predaj (napr. predaj stroja ako šrotu do zberných surovín).

Zostatková hodnota môže byť kladná i záporná. Nemusí ani predstavovať peňažný tok v poslednom roku finančnej analýzy (napr. ak majetok bude možné používať naďalej, zostatková hodnota bude predstavovať sumárny odhad peňažných tokov z ďalšieho používania majetku až do skončenia jeho životnosti). V prípade, že sa uvažuje na konci referenčného obdobia s nulovou zostatkovou hodnotou majetku nevyhnutného na zabezpečenie prevádzky, je potrebné explicitne uviesť, na základe čoho sa predpokladá, že zostatková hodnota bude nulová (nepredpokladá sa príjem alebo výdavok na likvidáciu).

Pozor: Ak sa predpokladá, že po ukončení životnosti majetku dôjde k jeho obnove, výdavky spojené s obnovou majetku sa vo finančnej analýze uvádzajú len pri majetku, ktorého ekonomická životnosť je kratšia než referenčné obdobie finančnej analýzy.

Zostatková hodnota sa zadáva v hárku *Peňažné toky projektu* do riadku „Zostatková hodnota majetku“. Zadáva sa vždy iba v poslednom roku referenčného obdobia finančnej analýzy.

8.7 Stanovenie štruktúry financovania

Po vyplnení všetkých vyššie uvedených údajov do tabuľkovej časti finančnej analýzy sa automaticky vykalkuluje výška NFP pre projekt, a to za predpokladu, že v hárku *Typ žiadateľa* bol zvolený správny typ žiadateľa. Oprávnení žiadatelia sú uvedení v príslušnej výzve na predkladanie ŽoNFP.

¹² Výška režijných výdavkov by v každom prípade nemala presiahnuť viac ako 30 % celkových prevádzkových výdavkov.

Údaje o intenzite pomoci a výške NFP sú zobrazené v hárku *Investičné výdavky* v tabuľke 14. *Zdroje financovania projektu*. V tejto tabuľke je uvedená vypočítaná výška NFP ako aj výška spolufinancovania¹³, ktorá je uvedená v riadku pod označením *Zdroje žiadateľa na spolufinancovanie projektu (v EUR)*.

Žiadateľ sa následne musí rozhodnúť, z akých zdrojov pokryje požiadavky na vlastné spolufinancovanie (riadok *Zdroje žiadateľa na spolufinancovanie projektu*).

Spolufinancovanie žiadateľa môže byť pokryté z vlastných zdrojov žiadateľa, alebo prostredníctvom bankového úveru. V prípade, ak bude žiadateľ čerpať bankový úver, je potrebné vyplniť tabuľku v hárku *Úver*, kde sa uvedie výška čerpaného úveru v jednotlivých rokoch spolu so splátkami istiny a úrokov.

Na záver je potrebné skontrolovať finančnú udržateľnosť prevádzky projektu, t.j. či sú peňažné toky projektu vo všetkých rokoch kladné. V hárku *Peňažné toky projektu* sú v riadku *Celkové peňažné toky* napočítané všetky peňažné toky projektu v danom roku. Môže sa stať, že v niektorom roku bude v riadku *Celkové peňažné toky* záporná hodnota (napr. ak sa v danom roku vykonáva obnova zariadenia s kratšou dobou životnosti), táto by však mala byť vykrytá kladným peňažným tokom v predchádzajúcom roku.

Na kontrolu udržateľnosti prevádzky projektu je najdôležitejší riadok *Kumulované peňažné toky*. V ňom sú napočítané všetky peňažné toky v danom i predchádzajúcich rokoch.

V prípade, ak riadok *Kumulované peňažné toky* vykazuje zápornú hodnotu, je potrebné rozhodnúť, ako tento záporný cash-flow žiadateľ vykryje. Chýbajúce zdroje môže doplniť buď z vlastných zdrojov, alebo opäť čerpať bankový úver. Namiesto čerpania ďalšieho preklenovacieho bankového úveru je však vhodnejšie dohodnúť si s bankou odklad splátok úveru tak, aby splátky úveru dokázal žiadateľ pokryť z prevádzkových príjmov projektu v danom roku.

Upozornenie: Pokiaľ riadok *Kumulované peňažné toky* dlhodobo vykazuje záporný peňažný tok, alebo ak vykazuje v nejakom roku záporný peňažný tok významnejšieho rozsahu, je potrebné v textovej časti finančnej analýzy venovať veľkú pozornosť popisu, z akých zdrojov žiadateľ zabezpečí chýbajúce financovanie projektu.

Na jednoduchú kontrolu údajov zadaných do tabuľkovej časti možno použiť hárky *Kontrolný list*, v ktorom sa po zadaní vstupných údajov automaticky vykoná predbežná kontrola zadanej výšky úveru (v prípade, že žiadateľ bude čerpať úver), skontroluje sa, či bola zadaná zostatková hodnota, či projekt v niektorom roku nevykazuje záporné kumulované cash-flow a pod. V prípade potreby sa zobrazí hlásenie z kontroly, ktoré upozorní na možnú nezrovnalosť. Hlásenie z kontroly môže žiadateľ ignorovať, ak sa ho netýka alebo ak v textovej časti zdôvodnil daný stav (napr. uviedol, z akých zdrojov vykryje záporné kumulované cash-flow).

10. Riešenie špecifických otázok súvisiacich s vypracovaním finančnej analýzy

Využitie výstupov projektu na vlastnú spotrebu

V prípade, ak časť výstupov alebo služieb, ktoré projekt vyprodukuje (napr. vyrobené teplo, elektrická energia) nebude žiadateľ predávať, ale bude ich využívať na vlastnú spotrebu, je ich potrebné v tomto prípade zakalkulovať do príjmov finančnej analýzy.

Výstupy projektu alebo služby, ktoré žiadateľ použije na vlastnú spotrebu ocení trhovou cenou a započíta do príjmov projektu.

¹³ Požadovaná výška NFP ako i zdroje žiadateľa, ktoré sú uvedené v tabuľke 14. *Zdroje financovania projektu* sa odlišujú od výšky spolufinancovania žiadateľa a príspevku z OP VaI, ktoré sú uvedené v hárku *Peňažné toky projektu*, a to z dôvodu, že v hárku *Peňažné toky projektu* sú tieto údaje uvedené v stálych cenách, zatiaľ čo v hárku *Investičné výdavky* sa údaje uvádzajú v bežných cenách (suma, ktorú žiadateľ skutočne dostane, resp. musí získať na spolufinancovanie).

Realizácia projektu v rámci existujúcej infraštruktúry

Často nastáva situácia, že v rámci prevádzky projektu využíva žiadateľ pre potreby projektu i svoj existujúci majetok. Ide napr. o zariadenia, mechanizmy, budovy alebo iný majetok, ktorý nebol zakúpený v rámci projektu, ale pritom je nevyhnutný na zabezpečenie prevádzky projektu.

V týchto prípadoch je vo finančnej analýze potrebné zohľadniť i zapojenie existujúceho majetku. S jeho používaním v rámci projektu môžu byť spojené výdavky na jeho prevádzku a zároveň je potrebné počítať s tým, že v minulosti boli na obstaranie existujúceho majetku vynaložené prostriedky, ktoré by sa žiadateľovi mali vrátiť (napr. aby mohol splácať úver, za ktorý bol existujúci majetok obstaraný alebo, aby dosiahol primeranú návratnosť vlastných investovaných prostriedkov).

V rámci finančnej analýzy sa preto sleduje, aká časť príjmov z prevádzky projektu by mala byť vyčlenená na úhradu výdavkov na prevádzku existujúceho majetku, ktorý sa bude využívať pre potreby projektu a na zabezpečenie návratnosti investičných výdavkov, ktoré boli na tento majetok vynaložené v minulosti.

Spôsob, akým sa existujúca infraštruktúra zohľadní vo finančnej analýze projektu závisí najmä od nasledovného:

- do akej miery je nová infraštruktúra schopná samostatnej prevádzky bez existujúcej infraštruktúry;
- či nová infraštruktúra nahradí časť existujúcej infraštruktúry;
- či sa v dôsledku realizácie projektu zmenia výdavky na prevádzku existujúcej infraštruktúry;
- v akom členení a štruktúre sú k dispozícii informácie o prevádzke existujúcej infraštruktúry.

V niektorých prípadoch nie je vo finančnej analýze nutné zohľadňovať existujúcu infraštruktúru a príjmy projektu je možné určiť jednoducho ako rozdiel medzi cenou výstupov projektu pred a po realizácii projektu. Do výdavkov na prevádzku sa následne zahrnú len výdavky na prevádzku novej infraštruktúry. Tento prístup je možné použiť v prípade, ak dôjde k rozšíreniu existujúcej infraštruktúry o novú časť, ktorá je schopná samostatnej prevádzky a zároveň sa nezmenia prevádzkové výdavky existujúcej infraštruktúry.

Častokrát však dochádza k tomu, že sa po realizácii projektu zmenia i prevádzkové výdavky existujúcej infraštruktúry, alebo že nová infraštruktúra nahradí existujúcu časť pôvodnej infraštruktúry (napr. renovácie a rekonštrukcie).

Zohľadnenie existujúcej infraštruktúry je v týchto prípadoch možné vykonať dvoma postupmi:

- znižovanie celkových príjmov z prevádzky novej i existujúcej infraštruktúry o prevádzkové výdavky a odpisy existujúcej infraštruktúry (v každom roku bude pri výpočte výšky medzery vo financovaní zohľadnená len tá časť príjmov z prevádzky, ktorá pripadá na novovybudovanú infraštruktúru);
- započítanie zostatkovej hodnoty existujúcej infraštruktúry do investičných výdavkov projektu (tento postup je ekvivalentný tomu, ak by žiadateľ existujúcu infraštruktúru predal a kúpil späť v rámci realizácie projektu).

Znižovanie celkových príjmov z prevádzky novej i existujúcej infraštruktúry o prevádzkové výdavky a odpisy existujúcej infraštruktúry

Pri tomto postupe vstupuje do príjmov z prevádzky (s ktorými sa bude kalkulovať v hárku *Peňažné toky projektu*) len tá časť z celkových príjmov, ktorá pripadá na novú infraštruktúru. Túto časť je možné určiť ako zníženie celkových príjmov z prevádzky infraštruktúry ako celku o:

- 1) úhradu pomernej časti prevádzkových výdavkov existujúcej infraštruktúry;
- 2) úhradu pomernej časti odpisov¹⁴ existujúcej infraštruktúry (zabezpečenie návratnosti investičných výdavkov vynaložených v minulosti);
- 3) úhradu pomernej časti primeraného zisku z existujúcej infraštruktúry¹⁵ (vzhľadom na náročnejší výpočet nie je zohľadnenie primeraného zisku z existujúcej infraštruktúry povinné);

Výsledná suma príjmov zodpovedá tej časti z celkových príjmov, ktorú je možné priradiť projektu a môže teda slúžiť na:

- 1) úhradu prevádzkových výdavkov novovybudovanej infraštruktúry;
- 2) úhradu investičných výdavkov novovybudovanej infraštruktúry (neuhradené investičné výdavky budú predstavovať medzeru vo financovaní).

Cieľom je, aby do výpočtu výšky medzery vo financovaní (od ktorej závisí i výška NFP) vstupovala len tá časť čistého príjmu (príjmy z prevádzky – výdavky na prevádzku), ktorá bola dosiahnutá v dôsledku realizácie projektu, t.j. v dôsledku vynaloženia investičných výdavkov na nákup novej infraštruktúry.

Alternatívne je možné postupovať i tak, že pomerná časť výdavkov na prevádzku existujúcej infraštruktúry bude zahrnutá vo výdavkoch na prevádzku projektu, ktoré sú uvedené v hárku *Výdavky na prevádzku*. Príjmy z prevádzky projektu sa budú znižovať len o pomernú časť odpisov existujúcej infraštruktúry a pomernú časť primeraného zisku z existujúcej infraštruktúry. Takéto riešenie je možné použiť v prípade, ak je komplikované oddeliť prevádzkové výdavky novej a existujúcej infraštruktúry. Výsledok je v tomto prípade matematicky rovnaký ako v postupe uvedenom vyššie.

Započítanie zostatkovej hodnoty existujúcej infraštruktúry do investičných výdavkov projektu

Ďalšou metódou na zohľadnenie existujúcej infraštruktúry je tzv. *metóda zostatkových historických nákladov*. Princíp tohto postupu spočíva v tom, že sa určí aktuálna zostatková hodnota existujúcej infraštruktúry a zahrnie sa do peňažných tokov v tom roku, kedy sa finančná analýza zostavuje¹⁶. Aktuálna zostatková hodnota sa uvádza v hárku *Peňažné toky projektu* v riadku Zostatková hodnota existujúceho majetku. Na rozdiel od predchádzajúcej metódy, v hárkoch *Príjmy z prevádzky* a *Výdavky na prevádzku* budú uvedené súhrnné prevádzkové príjmy a výdavky za celú infraštruktúru (tzn. ako za existujúcu, tak aj za novú infraštruktúru, obstaranú v rámci projektu).

Tento postup vychádza z predpokladu, že ak by žiadateľ existujúcu infraštruktúru nevlastnil, musel by ju zakúpiť ako súčasť investičných výdavkov projektu. Následne sa existujúca i nová infraštruktúra prevádzkuje ako jeden celok, a preto sa príjmy a výdavky na prevádzku uvádzajú spoločne.

Aktuálna zostatková hodnota existujúcej infraštruktúry sa pri tomto postupe určí na základe zostatkovej hodnoty majetku podľa účtovnej evidencie, pričom sa vychádza zo zostatkovej hodnoty na základe účtovného odpisovania. V textovej alebo tabuľkovej časti je potrebné popísať, z čoho existujúca infraštruktúra pozostáva – napr. uviesť zoznam jednotlivých dlhodobých majetkov, zostatkovú cenu každého dlhodobého majetku a vhodný je i stručný popis majetku, resp. popis, ako sa existujúci majetok bude využívať pre potreby projektu. V prílohe finančnej analýzy je vhodné uviesť i podklady, ktoré sa pre určenie zostatkovej hodnoty použili – napr. kartu dlhodobého majetku alebo odpisový plán majetku.

¹⁴ V tomto prípade je možné pre kalkuláciu použiť aj účtovné odpisy, nakoľko vernejšie vyjadrujú hodnotu existujúcej infraštruktúry.

¹⁵ V prípade, že predajná cena produkcie bude regulovaná štátom (napr. pitná voda, teplo), pri stanovení primeranej miery zisku sa vychádza z kalkulácie, ktorú používa ÚRSO. V ostatných prípadoch sa pre stanovenie primeranej miery zisku použije nasledujúci vzorec: primeraný zisk z existujúcej infraštruktúry = (odpisy existujúcej infraštruktúry + prevádzkové výdavky existujúcej infraštruktúry) x 4/100
Poznámka: hodnota 4 predstavuje diskontnú sadzbu.

¹⁶ Aktuálna zostatková hodnota existujúcej infraštruktúry musí byť do peňažných tokov zahrnutá v tom roku, ku koncu ktorého je vypočítaná, t.j. zvyčajne v aktuálnom roku, kedy sa finančná analýza zostavuje. Je to prevažne prvý rok časového horizontu finančnej analýzy ale v prípade, ak už pred spracovaním projektu vznikli nejaké investičné výdavky (napr. prípravné štúdie a pod.), môže sa jednať aj o druhý alebo tretí rok časového horizontu finančnej analýzy.

V prípade, že bol na obstaranie existujúcej infraštruktúry v minulosti využitý aj NFP z verejných zdrojov (v akejkoľvek forme), v hárku *Peňažné toky projektu* sa uvádza len tá časť zostatkovej hodnoty, ktorá bola financovaná z vlastných zdrojov žiadateľa.

Upozornenie: Oba vyššie uvedené postupy (A. a B.) nie je možné kombinovať, inak by došlo k dvojitému započítavaniu jedného výdavku. V prípade, ak bola existujúca infraštruktúra vo finančnej analýze zohľadnená vo forme jej zostatkovej hodnoty k prvému roku analýzy, už nie je možné znižovať výšku príjmov z prevádzky o odpisy existujúcej infraštruktúry.

Prílohy

Príloha č. 1: Finančná analýza – tabuľková časť

Príloha č. 2: Textová časť finančnej analýzy